

PREEK BIJ DE PIESTERWIJDING VAN HELEN GAASBEEK

Lev. 26, 3-12 – Rom. 5, 1-5 - Lc. 4, 38-44

Quatertemperzaterdag van Pinksteren

Aartsbisshop Joris Vercammen

Zusters en broeders,

Midden onder u stel ik mijn verblijfplaats! Zo laat het boek Leviticus het God zelf zeggen.

Het joodse geloof is ervan overtuigd dat God niet ver weg is, maar onder mensen wil wonen. Niet dat God gekend is zoals mensen elkaar kunnen kennen, neen God is mysterie, niet uit te spreken en niet af te beelden. God blijft verborgen. Maar toch niet ver weg, integendeel, zo betrokken op mensen als Mozes die ontdekt dat zijn volksgenoten een slavenleven hebben en samen met hen de weg naar de bevrijding gaat zoeken. “Ik zal uw God zijn, jullie zullen mijn volk zijn.” En dat niet alleen voor de gelukkige ogenblikken van de oogst, maar het hele jaar door ‘van het dorsen tot aan het druiven plukken en van het druiven plukken tot aan de zaaitijd’, en dat wil zeggen ook de hele lange winter waarin groei en vruchtbaarheid als een mysterie verborgen blijven in de schijnbaar aarzelende natuur.

Quatertemperdagen hebben met die natuur te maken. Vandaag is het quatertemperzaterdag van Pinksteren. Elk seizoen telt van oudsher zijn quatertemperdagen: dagen van vasten en concentratie, gefocust op het wonder van de aarde en de natuur die mensen draagt en voor mensen zorgt door hen te voeden. We mogen er Gods nabijheid in ervaren. Mensen zijn afhankelijk van de natuur, mensen zijn zelf van aarde – zoals het scheppingsverhaal het zegt – maar met Gods levensadem in hun binnenste. Die levensadem maakt van ons ‘levende wezens’, bezielde wezens. God woont niet alleen onder ons, God woont ook in ons. Wij zijn van Gods familie.

“God”. Wat een moeilijk woord. Je weet eigenlijk niet wat aan God hebt. Heb je God eigenlijk wel nodig? Waarvoor dan wel? We kunnen toch zelf ook wel de regels bedenken voor een fatsoenlijk leven en we weten zelf toch ook uit te vinden hoe je de wereld rechtvaardig kunt organiseren. Als we eerlijk zijn dan kunnen we dat. Daar heb je geen god voor nodig....en toch blijft het verlangen. Weten doen we niet, maar zoveel te meer verlangen we. Mensen leven van verlangen. Verlangen is hun adem.

Verlangen is langer worden, boven jezelf uitstijgen om verder te kunnen zien. Het klinkt mooi, maar soms wil je dat ook helemaal niet. Je wil niet verder kijken en je wil het houden bij wat voor de hand ligt. Je bent 17 en het komt in je op dat je misschien wel theologie zou kunnen gaan studeren. Maar je bent al zo anders dan de anderen – dan denk je toch en dat is spannend want je wil vooral niet opvallen – en je stopt het verlangen maar weg. Bovendien denk je dat je het toch niet zal kunnen: die bepaalde wereldvreemdheid die een predikant in je jonge ogen blijkt te moeten hebben, die is jou totaal vreemd. Maar het verlangen reist je achterna. Zo gaat dat met authentieke verlangens. En je komt ook predikanten tegen die wel midden in het leven blijken te staan. Je denkt: zo zou ik het misschien ook wel kunnen. Je bidt en je praat erover en uiteindelijk geef je dan maar toe. Je verlangen wordt roeping: dat is de opdracht waarvoor je geboren lijkt te zijn.

Maar daarmee ben je er nog niet, je wordt door je roeping op sleeptouw genomen, het neemt je mee naar een tot dan toe onbekende hoek van de kerk want je wordt je ervan bewust dat je priester wil worden. Een onverwacht perspectief dat veel van je vraagt, maar ook anderen zien het: priester-zijn, dát past bij haar, dát is haar roeping. Je springt een onbekende toekomst in.

Wat het verlangen met een mens kan doen! Hoe vrij het een mens kan maken en hoe open voor wat er werkelijk toe doet. Dat verlangen is Gods adem die ons tot leven doet komen.

Mensen die opnieuw willen opleven, ontmoeten we in het evangelie vandaag. Ze worden door anderen bij Jezus gebracht. Sommigen blijken ziek te zijn, anderen bezeten. Jezus geneest en bevrijdt hen door hun de handen op te leggen. Hun verlangen krijgt opnieuw ruimte. Ze zijn niet langer slaaf van duivelse machten. Herboren als mensen door het toedoen van Gods gezalfde en gezondene. Hun waardigheid is gered. Ook zij krijgen de ruimte om hun roeping te ontdekken. De kerk heeft geen andere missie dan deze: het verlangen van mensen te bevrijden en zo hun waardigheid te garanderen zodat ze hun roeping kunnen ervaren. Elke mens behoort tot Gods familie. Elke mens is bedoeld als geschenk voor anderen. Daarvan getuigt de kerk, dat viert de kerk, daaraan werkt de kerk.

En als priester-zijn ertoe doet, dan heeft het daarmee te maken, of het is niet meer dan franje. Het vraagt echter de nodige concentratie en ook onthechting. Jezus ging ervoor naar de woestijn, vooraleer dat hij aan zijn missie begon. Dat was nodig om zijn verlangen uit te zuiveren. Menselijke verlangens worden vaak vervuld door het ego. Vroeg of laat komt een mens dan adem tekort. Dan wordt het liefhebben onmogelijk. Dan wordt het doen opleven van elkaar onmogelijk.

Als priester moeten we dus voldoende zelfkritische zin aan de dag leggen. Het komt erop aan je verlangen te laten uitzuiveren, want als onze ego's ons in de weg zitten, kunnen de mensen die naar bevrijding zoeken ons niet bereiken.

Daarom kan een priester niet zonder stilte en gebed. Zoals Jezus zelf die naar een eenzame plaats trok. In de stilte ervaar je wat Gods adem in je doet. Stilte schept ruimte, ruimte voor allen die ons worden aangedragen en die uitkijken naar bevrijding. Stilte maakt gastvrij. Stilte doet bidden. De namen van mensen die aan je worden toevertrouwd noemen voor God is een uitdrukking van grote liefde. Het behoort tot het hart van het priester-zijn.

Hierin is de priester de voorganger van de kerk, die niemand van deze mensen wil vergeten zoals God niemand van hen ooit kan vergeten. Dat hebben we ook in Jezus mogen meemaken. Sindsdien kunnen we niet meer twijfelen aan het feit dat het God menens is met de vrijheid en met het welzijn van de mensen. "Christus heeft de toegang ontsloten tot de genade", schrijft Paulus. Dat vieren we in de eucharistie waarin de priester ons voorgaat om ons aan Gods initiatief te herinneren. Eucharistie vieren is dankbaarheid tonen voor zoveel liefde én is ingaan op Gods uitnodiging om ook onszelf te geven. Het is de priester die ons die uitnodiging namens God toespreekt. Het vraagt nederigheid. Want in geen enkel opzicht is een priester aan God gelijk! Priester-zijn is een dienst aan de mede-gelovigen en samen met hen aan alle mensen.

Mensen verlangen. Ze zijn van aarde, maar de adem Gods bezielt hen en tilt hen boven zichzelf uit. Het verlangen gaat over God omdat het gaat over de vrijheid om lief te hebben. Daartoe heeft Jezus ons bevrijd. Die vrijheid om lief te hebben was het hart van het priesterschap waarmee Jezus de Vader eer bracht en het is het hart van ons gezamenlijk priesterschap. Daaraan heeft de kerk haar hart verpand en daaraan is de priester toegewijd. Als bewerker van bevrijding, mens van gebed en voorganger in de eucharistie, bouwt de priester met het hele volk aan de kerk als Gods verblijf onder de mensen. Zo wordt zij tot dienaar van het priesterschap van de Heer en van het priesterschap van alle gedoopten.

Want God is niet ver weg, God is nabij als de vriendschap van deze gewone en aardse mens, die tegelijk boven zichzelf wordt uitgetild tot teken van Gods verliefdheid. Dat is het wat hier vanmiddag te gebeuren staat: dat je boven jezelf wordt uitgetild, beste Helen. Dat is het wat jouw verlangen mogelijk heeft gemaakt. Wat zijn we God en jou dankbaar dat je je hart gevolgd bent.

©Joris Vercammen